

Dil Bilimi ve Eski Yazıt Okuma Alanında Pek Çok Detayda Doğru Sanılan Bazı Yanlışlar ve Göz Ardı Edilen Belli Yapılar Bilimsel Alanda Tartışılmalıdır.

--

In The Field of Linguistics And Old Inscription Reading, Some of The Mistakes And Some of The Structures That are Thought to be Correct in Many Details Should be Discussed in The Scientific Field.

- 1- Benzeri başka pek çok Uygarlığın yazıtları için geçerli olmakla, örneğin; Sümer uygarlığı 1000 yıldan uzun süre yaşamış bir büyük uygarlıktır ve bu uygarlığın dili sözcüklerini etraf coğrafyaya yaymadan tamamen yok olup gitmiş veya sözcük ardıllarıyla birlikte tamamen ölmüş değildir. Günümüzde Sümer yazılarını okuyan dil bilimciler bazı kök sözcükleri hatalı biçimde ön ek olarak değerlendirmektedir ve bunlar bin yıldan uzun yaşayan bu dilin farklı dönemlerinde farklı coğrafyalarındaki çeşitli yazıtlarındaki aynı işaretleri aynı ses değerleriyle okumaktadırlar. Fakat mantiken bu tip okuma her defa doğru sonuç veremez çünkü muhtemelen bu dilin sözcüklerinin farklı lehçeleri olması ve söyleniş biçimlerinde değişiklik olması ve zamanla yazı biçiminde ses değeri olarak evrilme olmuş olması gerekmektedir. Ne yazık ki bu durum okumalarda dikkate alınmamaktadır. Ayrıca Batılılarca ön ek olarak yorumlanan bazı hecelerin kök sözcük olarak yorumlanması halinde Türkçe sözcüklerle eşleştirilebilen ve tümce anlam bütünlüğünü kırmayan örnekler de mevcuttur. Bunları ayrıca makale haline getirmek ve göstermek gereklidir. Çünkü en fazla sayıda doğru okuma sağlayan çalışma aynı zamanda transkripsiyon hatası en az ve doğruluk oranı en yüksek olan sonuçları sunar.¹
- 2- Bilinmeyen bir yazı dilinin Türk dili veya eklemli Ön-Türk ya da Turani dillerden birisi olup olmadığını gösteren en güçlü ve önemli göstergelerden birisi, metinlerde geçen sözcüklerin ikili ve çoklu tekrarlarının sıklığı ve sayısal çokluğuyla çeşitliliğidir. Bu sebeple, yazımlarda görülen bir sözcüğün yan yana olmakla ikili ve çoklu tekrarları hakkında bazı ek bilgiler vermekte fayda vardır.

A-) Sözcük ikilemeleri Hint Avrupa dillerinde de görülmektedir fakat bunların sayıca çeşitliliğindeki azlık ve metinlerde (her yüz veya her bin sözcükte kaç adet geçtiği gibi

¹ Eldeki okumalara dayalı eşleştirmeler Türk dilinin kesinlikle Sümer dili ile akraba olduğunu iddia etmek için yeterlidir. Fakat buna ilave olmakla Okumalarda öyle sözcükler görüyoruz ki bunların Sümer Öncesi Erken bir Türk dilinden Sümer diline geçtiği söylenebilir. Örneğin: Çan ve çanak sözcüklerinin kökteş olduğunu düşünmemizi sağlayan bazı sözcükler görülebilir. Sümer dilinde 'anağ'/'a-nağ' olarak bulunan 'içecek kabı / çanak' ve 'içecek' anlamındaki sözcük¹ bugün dilimizde 'çanak' olarak yaşamaktadır.¹ ÇANAK > ANAK / ANAG / ANAĞ ses değerlerine baktığımızda günümüz Türk dilindeki Ç- sesinin Sümercede bulunan sözcüğün önüne sonradan eklendiğini düşünmek yerine Sümer dilinin bu sözcüğü kendinden önceki bir Erken Türk dilinden alırken sözcük önündeki Ç- sesini kendi lehçelerinde kaybettiğini/düşürdüğünü düşünmek daha tutarlı olacaktır. Dilimizdeki 'çanta' sözcüğü de bu sözcüğün farklı ancak yakın anlamda evrilmiş bir türemesi olmalıdır. Bazı dil bilimciler 'ÇANTA' sözcüğünün kökeni olarak Farsça 'tança' (torba/kese) sözcüğünü göstermiş olsalar da gerçekte Farsçanın geçmişinde böyle bir sözcük kökü yoktur. Bu sözcük Farsçaya ses-değeri ve anlam kaymasıyla eklemli bir dil olan Ön-Türk dili lehçelerinden birisinden gökten düşer gibi alıntılanmış olmalıdır. Sümer dilindeki 'anağ' (çanak) sözcüğü, dilimizdeki 'çanak' sözcüğü ve onun farklı ses değeriyle türemesi olan 'çanta' sözcüğü kökteştir. Fars dilinde (bizim 'çanta' sözcüğümüze köken olabileceği ileri sürülen) 'tancidan' sözcüğü 'boğmak' anlamındadır. Bu sözcüğün Farsça 'dürmek' anlamında da kullanıldığını ileri sürenler olabilir. Fakat her durumda Farsça da bu sözcüklerin gerçek bir geçmiş kökü veya bu dilin uzak geçmişiyse herhangi bir bağı yoktur. Bu savlar zoraki ve dil bilimi eliyle yapılan anagram benzetmeler değilse sözcüğü alıntılan dil olarak Fars dili hem anlamca hem ses değeri olarak sözcüğü epeyce değiştirmiş olarak (kayma anlamıyla) kullanmıştır denilebilir.

istatistik yaklaşımla) sıklıkları Türk diliyle mukayese edilemeyecek azlıktadır. Erken Türk dillerinde sözcüklerin çoğul biçimleri dahi aynı sözcüğün iki defa tekrarıyla elde edilmiştir. Bu sebeple neredeyse her sözcüğün ikili tekrarları Türk diliyle yazılmış eski metinlerde görülse bu çeşitlilikteki zenginliğe şaşırılmamak gerekir.

B-) Sözcük üçlemeleri, dörtlemeleri ve beşlemeleri birlikte olmakla bir dilin yazılı metinlerinde görülüyorsa bunun bir benzerinin insanlığın hem yazılı tarihinde hem sözlü tarihinde Türk dili dışında başka bir dilde görülmüşlüğü ve kaydedilmişliği yoktur. İşte bu durum sadece Türkçeye özgüdür. Hint Avrupa dillerinde ve hatta yaratılmış olan PIE hayali sözcük türevlerinde dahi tek bir örneği kaydedilmemiştir.

C-) A ve B maddelerindeki açıklanan durum ve özellik Türk dilinin yazıtlarında ve elyazmalarında görülüyorken, bunlar birlikte olmakla Hint Avrupa dillerinde tarih boyunca kesinlikle ve kesinlikle benzer yapıda görülmemiştir. Dolayısıyla bunun IE dillerde tarihsel süreçte tek bir örnekte dahi kaydedilmemiştir. Bu Türkçeye özgü biçimler ortadayken benzer biçimler Hititçe, Sümerce, Luvice gibi pek çok eski metinlerde de mevcutken bunların Hint Avrupalı olduğunu iddia etmek için günümüz Hint Avrupa dillerinde bunlara karşılık gelen yapıyı da gösterebilmeleri gerekmektedir. Öyle ki günümüz Türk dillerinde bu yapı eski metinler ile modern metinleri örtüştürebileceğimiz sıklıkta, çeşitlilikte ve biçimde geçmektedir. Bu dillerin Hint Avrupalı olduğunu iddia eden Batı dil bilimi öncelikle modern yazıtlarındaki yapının eski yazıtlarında bulunmuyor oluşuyla ilgili (bağlantı kopukluğu diyebileceğimiz) durumu açıklamalıdır. Böylece, Batı dil bilimi Hint Avrupalı olduğunu tartışmalı görmedikleri (eski Hint Avrupalı olduğu söylenen) yazıtlarıyla ve yaklaşık 400 kadar Hint Avrupalı olduğunu iddia ettikleri dillerin günümüz metinlerinde ve geçmiş metinlerinde bu örtüşmelerin tek bir defa bile olsa gerçekleştiğini göstermeleri gerekir. Fakat bu mümkün olmayacaktır çünkü dillerinde bu özellik bulunmamaktadır.

D-) Sümerce, Hititçe ve Luvice metinlerde hatalı okumalar kesinlikle yapılmaktadır. Bunlarda sözcük ikilemeleri çok durumda bir sözcüğün çoğulu olarak yorumlanmadığı halde böyle yorumlanması halinde tümce bütünlüğünün kırılmadığı fakat tümce anlamının değiştiği örnekler pek çoktur. İşte dil bilimi adamlarımız bu konuya da odaklanmalı ve bu konularda makaleler yazmalıdır ve Batılı dil bilimcilerle bütün bu detayları akademik seviyede tartışmaya açmalıdırlar.

- 3- Etimoloji çalışması yaparken takip edilmesi gereken temel ve evrensel bilimsel kriterler tespit edilmelidir. Şimdi zannedebilirsiniz ki bu kriterler zaten var. Fakat aslında mevcut uygulama dil bilimciden dil bilimciye ve dil ailesinden dil ailesine değişiklik göstermekle farklı kriterleri esas alarak ilerletilmektedir. Günümüzde etimoloji yazım kriterleri uluslararası kabul görmüş ve dilin hangi aileden olduğuna bakmadan aynı kıstasları takip eden veta takip edilmesini talep eden bir şablon olarak mevcut değildir. Hint Avrupalı etimoloji yazımı ve biçimleri ya da kıstasları tanımlanırken esas olan amaç sözcükleri Hint Avrupalı köklere bağlamak olarak tanımlanmaktadır. Aslında bu yaklaşım bilimsel değildir ve kesinlikle hatalıdır. Çünkü Hint Avrupa dilleri kendi ailesi dışındaki dillerden de sözcük alıp vermiştir. (Bu konuda detaylı bir makale yazdım ve bu makalenin sonunda evrensel etimoloji kıstaslarının

neler olması gerektiğini de liste biçiminde dil bilimi adamlarının bilgisine, görüşüne ve tartışmasına sundum.²

- 4- İnsanlığın konuşma ve yazılı tarihinde var olmuş en eski dili veya dillerin ilk sözcükleri tek sesli ve tek heceli olmalıdır. Konuşma dili olgunlaştıkça bu ilk sözcükler birbirine bitleştirilerek ve daha sonra ekler alarak çeşitlenmiş olmalıdır. Sözcük ön ekleri (mantık açısından) görece olarak daha da sonraki dönemde yaratılmış olmalıdır. Ayrıca sözcük ekleri ve ön ekleri geçmişte muhtemelen birer bağımsız sözcük olmuş olmalıdır ve bunlar zamanla konuşan dilin ses uyumuna göre kısalarak eklendiği sözcüğe fonksiyon yapıdaki özellik ekleyen günümüz biçimlendine dönüşmüş olmalıdır. Bu konu tartışılabilir fakat kesinlikle bu tartışmanın bilimsel alanda yapılabileceği güçlü olasılık üzerinde görüş birliği sağlanmalıdır. Bu sağlanana kadar mantıkla daha barışık olan açıklama burada yaptığımız açıklamadır. Aksinin daha mantıklı ve tutarlı olduğunu iddia edebilecek dil bilimciler bu iddialarını mantıksal alanda da esaslandırmalıdır ve böylece bu iddiada bulunacak kimseler insanlığın ilk sözcüklerinin çok heceli biçimlerde doğmuş olabileceğini izah edebilmelidir ve bu yapının istisnai sözcükler yaratmak için değil genel olarak çoğunluk sözcüklerin doğuşuna ait olabileceğini göstermelidirler.
- 5- İnsanlığın konuşma ve yazılı tarihinde var olmuş en eski dili veya dilleri görece olarak daha yeni (son dönemde doğmuş) dillerden mevcut dil bilimi tam olarak ayıramamaktadır. Daha doğrusu ve belki de bu ayrımı yapabilecek bilgiye sahip olan bir kısım Hint Avrupa dilleri bilimi uzmanı bunları birbirinden ayırmak istememektedir. PIE denilen diller insanlığın konuşma ve yazılı tarihinde Türkçe ve Çince gibi kök sözcükleri tek sesli ve/veya tek heceli eklemli yapıda kurulu dillerin yanında oldukça genç dillerdir. Bu henüz dil biliminin kendisine itiraf edememiş olduğu fakat kanıtları bulunan bir olgudur.

A-) İnsanlığın konuşma ve yazı tarihinde görülmüş olan Hint Avrupa dillerinin sözcük yapılarına istatistik alanından ve kuruluş biçimi bakımından baktığımızda çoğunlukla karmaşık ve sıklıkla çok heceli sözcük yapıları görmekteyiz. Hint Avrupa dillerinden birisine ait bir Etimoloji sözcüğü alın ve PIE kökten gösterilen sözcüklerin ses yapısı ve uzunluklarına bakınız. Bu sözcüklere sahip bir dil dünya üzerinde en eski dillerden birisi olabilir mi? Ben size söyleyeyim ki olamaz. Mantık açısından insanlık konuşarak iletişim kurmaya başladığı en erken dönemde kesinlikle tek sesli ve tek heceli sözcükler kullanmış olmalıdır. Yani ilk sözcükler tek ses ve tek heceli sözcüklerdi. Günümüzde Türk dili ve Çin dili gibi dillerin eski kök sözcükleri tamamı tek sesli ve tek heceli yapıya sahiptir. PIE veya IE denilen dillerin tek sesli veya heceli az sayıdaki sözcüklerinin (öyle ki bunların neredeyse tamamı bu dillerde kökü olan sözcükler değildir) sözcük köklerinin anlam havuzları, anlam çeşitliliği yoktur. Böyle bir yapı insanlığın konuşması tarihinde görece olarak daha yakın zamana ait olmalıdır. Yani aslında PIE kök olduğu varsayılan hayali kökün Türkçe ve Çinceye göre daha eski olma şansı

² Bakınız; *Etimoloji Çalışması Yaparken Takip Edilmesi Gereken Temel Bilimsel Kriterler / An Article About the Base Scientific Criteria That Should Be Followed When Doing an Etymology Study*
< <https://www.turkicresearch.com/files/articles/1060.pdf> >

yoktur. Mantık yürüttüğümüzde, hiçbir sondan eklemli sözcüklerin ve kök sözcüklerin (anlam havuzu olan dilin) bir PIE dilden dönüşmüş veya türemiş olması şansı yoktur denilebilir. Fakat PIE denilen dillerde durum bunun tam tersidir. Bunların sözcük varlıklarının büyük çoğunluğu diğer (en eski) kök dillerden toplama biçimde elde edilmiştir. Bu durumda Türkçe veya Çince gibi bir dilin bir PIE dilden doğduğunu düşünebilmek sözcüklerin mantıksal kuruluşu ve anlam bulma konusundaki yapısal biçimine ters bir düşüncedir. Özet olarak tekrar edersek; Muhtemelen insanlık konuşma tarihindeki ilk ve en eski sözcükler tek sesli ve tek heceli yansıma sözcükler olmalıdır. Üstelik bu tip ilk sözcükler daha doğuşu itibariyle çok büyük ihtimalle çok anlamlı biçimde doğmuş olmalıdır. (Neden böyle olduğunu ayrıca makalede dilsel kanıtlar sunarak yazdım.) Bir dilde çoklu heceli sözcükler az sayıda veya tekli anlam karşılıklarıyla birlikte sayıca ne kadar çok ise, o dil insanlık konuşma tarihinde son dönemde evrilmiş bir dil olmalıdır. Bir dilde sözcükler ne kadar çok sayıda tek heceli ve tek sesli ise ve bunların anlam çeşitliliği de geniş ise o dil insanlık konuşma tarihinde diğer yapıya kıyasla binlerce yıl daha eski köklü olmalıdır. Bunun tersini iddia etmek veya böyle olmayacağını söylemek bilimsel mantık yürütme kistaslarına (daha olası olanın daha az olası olana kıyasla öncellenmesi sonucunu doğuracağından) aykırı düşen bir durum olur.

B- Bir dilde doğadan yansıma sözcük sayısı ne kadar çok ise, o dil yansıma sözcük sayısı az olan dile kıyasla kökleri daha eski zamanlara uzanan bir dildir denilebilir. İnsanlık yeni yeni konuşmaya başladığı dönemde muhtemelen diline öncelikle yansıma sözcükleri (çok sayıda olmakla) eklemiştir. Üstelik bu sözcüklerin her birisi daha doğduğu anda çok anlamlı biçimde doğmuştur. Bu net biçimde böyledir ve tartışılacak yanı (mantıksal olasılıklar açısından) yoktur. Dil bilimi henüz bunun da yaygın biçimde farkında değildir.

Şimdi yazdığım bu detayı desteklemek ve daha anlaşılır kılabilmek için gözünüzde bir sahne canlandırmanızı rica edeceğim. Düşünün ki bir mağarada yaşayan ve konuşmaya, yeni yeni başlayan ve en erken sözcükleri üretmeye başlayan ilk insanlar sizlersiniz. Yağmurlu şimşekli bir günde mağaradan dışarı bakıyorsunuz ve karşıdaki ağaçlara ve onların altındaki hayvanlara ve birkaç kişiye yıldırım çarptığını ve bunların yanarak öldüğünü gördünüz. Fakat yıldırım ve şimşek sözcüklerinin de henüz üretilmemiş olduğunu varsayalım çünkü dediğim gibi insanların konuşmaya başladıkları ve ilk kelimelerini ürettikleri dönemi hayal ediyoruz. Düşünün ki gözlemlediğiniz bu olayın etkisindesiniz ve bu yıldırım çarpması olayının hemen sonrasında ve-veya ertesi gün birbirinize bu olayı hatırlatmak istiyorsunuz. Muhtemelen elinizi gökyüzüne kaldırıp yıldırım sesini heyecanlı biçimde bazı hareketler yaparak ağzınızla taklit etmeye çalışırdınız. Bu arada bu yıldırım olayını ağzınızla **ÇAK!** biçiminde bir sesle taklit ettiğinizi ve yanınızdakilerin de sizin ne dediğinizi anladığını çünkü aynı olayı onların da gözlemlemiş olduğunu düşünün. İşte bu olayı gözlemleyenlerin dilinde yansıma ÇAK sesi yıldırım anlamına gelecektir. Fakat bu olayı göksel ve tanrısal güçlere bağlamışsanız bu durumda ÇAK sözcüğünü “şimşek tanrısı veya şimşek yaratan güç” olarak da düşünebilirsiniz. Fakat aslında bu ÇAK kelimesini ağızlarında yansıma biçimde ilk olarak üreten insanlar Tanrı, tanrısal güç,

şimşek gibi kavramların adını henüz birer sözcük olarak daha önceki bir dönemde üretmemişlerse (ya da üretmiş olsun veya olmasınlar) ÇAK sözcüğünü her tekrar ettiklerinde bunun karşılığında henüz dillerinde olmayan “yıldırım” veya “şimşek” gibi birer sözcük gibi karşılık anlam yerine olayın bütünü düşünerek, olayın oluş sırasıyla bütün hikâyeyi hatırlayacaklardır. Dolayısıyla ÇAK sözcüğünün ilk tekrarları bu olayı gözlemleyenler için; “parlak ışıklar, yüksek bir gürültü ile patlama sesi, gökten düşen ateş kolunun etraftaki ağaçlara, hayvanlara, insanlara çarpması ve onları yakması, yanan canlılardan çıkan duman ve yanık kokusu, darbenin parçaladığı gövdeler, yaralananların çektiği acı ve yakınıni kaybedenlerin duyabileceği acı gibi bütün bu kavramsal olguların bütünü bu ÇAK sözcüğünün ilk anlam içeriği havuzunda olacaktır. Yani bu tip yansıma doğan ilk sözcüklerin anlamları yine birer sözcük değil bir yaşanmış hikâyenin bütünüün hatırlattığı şeylerin tamamı olabilir. Daha sonra “güçlü ışık, şimşek yıldırım, darbe, acı, ateş, insan-üstü-güç/kudret/yaratıcı” gibi kavramların tamamı artık bu ÇAK sözcüğü ile hatırlanmaya müsait olacaktır. Böylece bu dilde gelecekte ÇAK kökünden çakışma/çatışma/çarpma, çakmak, çakar, çakmak-taşı gibi sözcükleri veya Maya uygarlığı dilinde olduğu gibi şimşek (ve yağmur) tanrısı ÇAK adını üretebilirsiniz. Başka bir zamanda ve coğrafyada erken sözcüklerini üreten başka bir toplulukta bu yansıma ses ÇAK değil fakat ÇA veya ÇAT veya ÇAP ya da PAT gibi seslerle de ifade edilmiş olabilir. Bunun esasen bir önemi yoktur çünkü o grupta da ağızlarda tekrar edilerek yer bulacak bu tip bir yansıma sözcük öğrenilecek ve sözcüğün yaratıldığı andaki ilk anlam içeriğinde gözlemlenen olay içerisindeki kavramların tamamı bulunacaktır. Dolayısıyla en erken sözcükler doğarken çok anlamlı biçimde doğarlar. Zamanla dil geliştikçe ve yeni sözcükler üretildikçe ve bu sözcüklerin sayısı arttıkça cümle kurmalar sırasında bu sözcüğün kavram içeriğindeki herhangi bir şeyi ifade etmek istediğinizde artık onu ayırmak için bu ses kökünden yeni bir türetme yaratır veya ona bir ses ekleyerek ya da çıkartarak ortak anlam havuzundan belli bir anlamı veya birkaçını kopararak bunlar için yeni bir sözcük oluşturmuş olursunuz. Böylece anlam karışıklığının engellenmiş olması sonucu ile birlikte yeni sözcükler de doğmuş olacaktır. İşte bu yapı aslında en eski sözcüklerde bir kök ve ona eklenti ses değerleri ile gelişmeye ve evrilmeye işaret etmektedir. Bu anlamda en eski sözcükler kesinlikle çoklu hece yapısındaki karmaşık sözcükler değildir. Fakat insanlığın konuşma tarihinde görece daha yakın zamanlara geldiğimizde sözcükler çoklu heceli karmaşık fonetik yapılar alır ve anlamları da daralabilir veya anlam havuzlarında daha az kavram bulunur hale gelir. Böylece biz en eski sözcüklerin çoklu anlam içeriği varken tarihsel çizgide en yeni ve karmaşık/çoklu ses ve hece yapıları sözcüklerin daha spesifik/daralmış anlamlar taşıdığını düşünebiliriz. Mantıken böyle olmuş olmalıdır.

Aslında esas maddeleri ve alt maddeleri ve kanıtları arttırabilirim ki bunları çeşitli makalelerimde zaten yazdım.

Eski uygarlıkların yazıtlarını okumak için dil bilimcilerin yaptıkları transkripsiyonların her durumda doğru yapılmış olduğunu varsaymamalı ve daima sorgulamalıyız. İnsan yaratıcılığı tarihte hiç var olmamış sözcükleri, bunlara yükleyeceği anlamlarla tamamen konstrüktif biçimde yaratabilir. Böylece yaratılan sözcükler eski yazıt okumalarında çok durumda cümle bütünlüğü oluşturmayan sonuçlar sunabilirler. İşte bu sebeple tümce bütünlüğünü sağlamak için örneğin Hitit dilinde eski bir kelime okunurken bunun bazen birbirinden alakasız 5 farklı anlamı olduğu da söyleniyorsa buna mantıktan yoksun bir çıkarım olsa da şaşırılmamalıyız. Elbette farklı anlamlar aynı kökten türetildiği gösterilebilecek veya anlam bilimi bakımından ve ses değeri yakınlığı bakımından izah edilebilen ortak kökten türeme sözcüklerde çoklu anlamlar olması anlaşılabilir bir durumdur. Fakat verdiğimiz örnekteki gibi dil bilimcilerin Hitit dilinde okudukları kelimelerin bazılarını farklı tümce çözümlerinde birbiri ile köken bağlantısı kurulamayan çeşitlilikteki anlamlarda kullandıkları bilinmektedir. Hatta bazen aynı yazıt işareti birden çok fonetik biçimde sunulmaktadır. İşte bunun gibi durumların bilimsel okumalarda olmaması gerekir. Bu yapıların mevcut olduğu hiçbir eski yazıt okuması net ve gerçekçi sonuçlar sunan okumalar olarak kabul edilmemelidirler.

Öyle ki mevcut durumda Hitit dilini okuduk, Luvi dilini okuduk, dün yeni bir yazıt bulduk bugün bunu Hint Avrupalı ilan ettik ve bu veya bunlar Hint Avrupalı bir dildir diyebilen bütün dil bilimciler burada yazdıklarımızı göz ardı etmiş veya bilincine varamamış kimselerdir.

Burada son ve en önemli maddeyi yazmam gerekirse;

Batılılar PIE diye bir temelsiz ve hayali kök dil yarattılar. Bunu yaratma amaçları siyasidir fakat dil bilimi ile ilişkisi yararlı görülerek ikincil amaçlı doğmuştur veya desteklenmiştir diyebiliriz. Fakat bu detay bile elbette tartışılabilir. Tartışılması mantıksız ve bilim dışı olan temel bir konu var ki ona dil biliminin merkezindeki bir gerçek muamelesi yapılmaktadır. Sayı adları, organ adları, akrabalık/yakınlık adları ve fiiller dahil olmakla ‘hiçbir sözcük bir dilden diğerine geçip geçemeyeceği bakımından ayrıcalıklı veya kısıtlı değildir’. Saymayı bilmeyen bir halk saymayı komşu dilden öğrenmiş olabileceği gibi saymayı biliyor ve sayı adları mevcut olsa bile bunları zaman içinde başka dilin sayı adlarıyla değiştirmiş olabilir. İşte bu bir gerçektir. Bu sebeple PIE kavramı mantık dışı ölü doğmuş bir dayatmayı dil biliminin merkezinde sanma tutarsızlığından (veya salaklığından) başka bir şey değildir. Dil bilimcilerin büyük çoğunluğu henüz bunun da farkında değiller.

Bu yazdıklarım dil bilimcilerin çoğuna (özellikle PIE varsayımını gerçek sanan zekâdakilere) dünyanın ilk olarak yuvarlak olduğunu söyleyen kişinin söylediği söze itibar edilmemesi değerinde özdeş gelecek bir durumdur. Dünyanın tepsisi gibi düz olduğu bilgisi onun yuvarlak biçimi ortaya konulduktan sonra da uzun süre inanılmaya devam edilmiş bir eski bilgidir. Bugün bile buna inananlar olduğu bilinmektedir. PIE varsayımı da çökmüştür fakat inananları halen olacaktır. Elbette bir saçmalık sonsuza kadar inanılır biçimde kalmaz.

Ahmet Ardıç

Kasım 2023